

A Magyar Nemzeti Bank 6/2015. (VII. 22.) számú ajánlása a szerződések határai- ra vonatkozóan

I. Általános rendelkezések

1. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az Európai Biztosítási és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (továbbiakban: EIOPA) „A szerződések határaitra vonatkozó iránymutatások” című iránymutatásban foglalt hazai alkalmazása, továbbá a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó végrehajtási jogszabályok, egyéb jogi eszközök alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kiadására a biztosítási, illetve viszontbiztosítási szerződések határa következetes alkalmazásának előmozdítása, a jelenlegi és jövőbeli üzleti tevékenységek közötti határ megállapítása érdekében kerül sor. Az ajánlás célja, hogy útmutatást adjon annak meghatározásához, hogy milyen – jövőbeli biztosítási díjakkal kapcsolatos – biztosítási vagy viszontbiztosítási kötelezettségek merülnek fel a hivatkozott SII irányelv végrehajtási intézkedések 17. és 18. cikkének megfelelően az adott szerződés vonatkozásában.

Az ajánlás címzettjei a Szolvencia II rendszer hatálya alá tartozó intézmények.

2. Értelmező rendelkezések

Az ajánlás átveszi az EIOPA „A szerződések határaitra vonatkozó iránymutatások” iránymutatási pontjait.

Az ajánlások a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II irányelv), valamint a Szolvencia II irányelv 2015/35/EU végrehajtási intézkedései (a továbbiakban: Rendelet) 76. cikk (1) bekezdéséhez és a 78. cikkéhez, valamint a 17. és 18. cikkéhez kapcsolódnak.

Az ajánlásban alkalmazott fogalmak az SII irányelv és a Rendelet szerint értelmezendők.

Az „irányító testület” a biztosító vagy viszontbiztosító irányítása céljából létrehozott belső testület, amely nem tekinthető harmadik félnek, amikor egy adott szerződés felmondásához, egy adott szerződés szerint fizetendő biztosítási díj elutasításához, illetve egy adott szerződés szerint fizetendő biztosítási díj vagy ellátás módosításához való jog gyakorlásával kapcsolatban döntést hoznak vagy véleményt nyilvánítanak.

A biztosító alatt „biztosító vagy viszontbiztosító”-t, a biztosítási szerződés alatt „biztosítási vagy viszontbiztosítási szerződést” kell érteni.

II. Ajánlások

1. A szerződés határainak megállapításakor az elvek következetes alkalmazása

1.1. A biztosító gondoskodik arról, hogy a szerződések határai megállapításának elveit – mind az egyes szerződéstípusok, mind a későbbiekben történő alkalmazás tekintetében – következetesen érvényesíti minden biztosítási szerződésre.

2. Egyoldalú jog

2.1. A biztosító az adott biztosítási szerződés felmondását, a fizetendő biztosítási díjak elutasításának, illetve a díjak és/vagy szolgáltatások módosításának jogát egyoldalúnak tekintti abban az esetben, ha e jog gyakorlását sem a szerződő, sem harmadik felek nem korlátozhatják. Az ajánlás alkalmazásában nem minősülnek harmadik félnek a biztosítók felügyeleti hatóságai és a biztosító irányító testülete.

2.2. Az egyoldalú jog alkalmazása megítélésében a biztosító figyelembe veszi:

a) Amennyiben a biztosítási díjak és/vagy szolgáltatások módosításának hatályba léptetéséhez a biztosítónak a jogszabályok vagy valamely más, a biztosítási szerződésen kívüli megállapodás alapján külső értékelést kell kérni, e követelmény megléte csak akkor korlátozhatja a biztosító egyoldalú jogát, ha az értékelés a szerződőt vagy valamely harmadik felet feljogosítja e jog gyakorlásának befolyásolására.

b) A biztosító hírnevével kapcsolatos kockázatok vagy a versenyből következő nyomás nem tekinthető az egyoldalú jog korlátozásának.

c) A nemzeti jogszabályok kizárólag abban az esetben korlátozzák az egyoldalú jogokat, ha e jogszabályok korlátozzák e jog gyakorlását, vagy feljogosítják a szerződőt vagy valamely harmadik felet annak korlátozására.

d) A szerződés szerint fizetendő biztosítási díjak vagy szolgáltatások egyoldalú módosításának joga nem tekinthető egyoldalúnak, ha az a szerződő vagy a kedvezményezett kizárólagos döntésétől függ.

e) A szerződés felmondásának vagy a szerződés szerint fizetendő biztosítási díjak elutasításának joga nem tekinthető egyoldalúnak, ha e jog gyakorlása – a szerződés feltételei szerint – biztosítási esemény bekövetkezéséhez kötött.

3. Kényszerítő erő

A biztosító csak akkor ismerheti el a szerződő biztosítási díj befizetésére történő kényszerítési képességét, ha a szerződő általi befizetés jogilag kikényszeríthető.

4. A kockázat teljes körű megjelenése

4.1. Annak meghatározása során, hogy a biztosítási díjak teljes mértékben tükrözik-e a biztosítási kötelezettségek adott portfóliója által lefedett kockázatokat, a biztosító felméri azt, hogy a biztosítási díjak vagy szolgáltatások módosításának időpontjában a biztosító minden körülmények között jogosult-e a biztosítási díjak vagy ellátások oly módon történő módosítására, hogy a jövőbeli biztosítási díjak várható jelenértéke meghaladja a portfólió keretében kifizetendő jövőbeli szolgáltatások és költségek várható jelenértékét.

4.2. A Rendelet 18. cikke (3) és (7) bekezdéssel összhangban csak olyan portfólió szintjén vizsgálható az, hogy a díjak teljes mértékben reflektálnak-e a kockázatokra, amikor az olyan kockázatokból áll, amelyek esetében a biztosító a díjakat és/vagy szolgáltatásokat hasonló körülmények között és hasonló következményekkel módosíthatja.

4.3. A biztosító figyelembe veszi a biztosított személyre vonatkozó jellemzők bármely olyan egyedi értékelését, amely lehetővé teszi a biztosító számára, hogy elegendő információt gyűjtsön a biztosított személyhez kapcsolódó kockázatok megfelelő megértéséhez. A halandósági és egészségügyi kockázatokra kiterjedő szerződések esetén az egyedi kockázátértékelés lehet a biztosított személy által végzett önértékelés, de orvosi vizsgálatot vagy felmérést is magában foglalhat.

5. A szerződés szétválasztása

5.1. Amennyiben a Rendelet 18. cikk 3. pontjában szereplő egyoldalú jogokkal a biztosító a szerződés csak egy részénél rendelkezik, a biztosító megvizsgálja, hogy a szerződés hatálybalépésekor van-e lehetőség a szerződés szétválasztására, a továbbiakban – mindegyik értékelési napon – azt vizsgálja, hogy történt-e olyan változás, amely érintheti az előző értékelést.

5.2. A biztosító annak felmérésével állapítja meg, hogy lehetséges-e egy adott szerződés szétválasztása, hogy a szerződés tartalmaz-e két vagy több, egyértelműen azonosítható részt, amelyekhez különböző kötelezettségek tartoznak, és külön biztosítási díjak határozhatók meg.

5.3. Amennyiben egy adott opció vagy garancia a szerződés több részére is kiterjed, a biztosító megállapítja, hogy lehetséges-e annak szétválasztása, vagy az opciót, illetve garanciát a szerződés megfelelő részéhez kell-e társítani.

5.4. Amennyiben az adott szerződés a Szolvencia II. irányelv szerinti biztosítási szerződésnek minősül, a biztosító feltételezi, hogy a szerződés minden leválasztott része biztosítási, illetve viszontbiztosítási kötelezettségeket keletkeztet.

6. A szerződés gazdasági viszonyaira gyakorolt megfigyelhető hatás azonosítása

6.1. Annak meghatározása során, hogy egy adott eseményre vagy pénzügyi garanciára vonatkozó biztosítási fedezet megfigyelhető hatást gyakorol-e a szerződés gazdasági **viszonyaira**, a biztosító a szerződésből eredő minden lehetséges jövőbeli pénzáramot figyelembe vesz.

6.2. A biztosító kizárólag abban az esetben tekintheti úgy, hogy egy adott, szolgáltatásokra vonatkozó pénzügyi garancia érzékelhető hatást gyakorol a szerződés gazdasági **viszonyaira**, ha a

pénzügyi garancia jövőbeli biztosítási díjak befizetéséhez kötött, és a szolgáltatásban részesülő számára érzékelhető gazdasági előnyt biztosít.

6.3. A biztosító akkor tekintheti úgy, hogy egy adott, a biztosított személyre hátrányos hatást gyakoroló bizonytalan esemény fedezete érzékelhető hatást gyakorol a szerződés gazdasági **viszonyaira**, ha a fedezet érzékelhető pénzügyi előnyt biztosít a kedvezményezett számára.

7. A kötelezettségek becslése

7.1. A biztosító – amennyiben a szerződés részletei vagy a szerződésben foglalt kötelezettségek teljes köre a szerződés elismerésének időpontjában nem állnak a biztosító rendelkezésére – a szerződések határait az összes rendelkezésre álló információ alapján becsüli meg, jelen ajánlásban meghatározott elvekkel összhangban.

7.2. A biztosító ezt a becslést felülvizsgálja, amint a részletesebb információk elérhetővé válnak.

8. Viszontbiztosítási szerződések

8.1. A biztosító az aktív viszontbiztosítási szerződések tekintetében az alapul szolgáló, kapcsolódó biztosítási szerződések határaitól függetlenül alkalmazza a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések 18. cikkének rendelkezéseit.

III. Záró rendelkezések

1. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
2. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
3. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
4. Az MNB jelen ajánlás alkalmazását 2016. január 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Matolcsy György

a Magyar Nemzeti Bank elnöke